

Дубасенюк О.А. Теоретичні та прикладні аспекти креативної освіти майбутніх учителів // Креативна педагогіка: [наук.-метод. журнал] / Академія міжнародного співробітництва з креативної педагогіки "Полісся". – Житомир, 2018. – Вип. 13. – 123 с. – С. 10-18.

Дубасенюк О.А.

д. пед. н., професор, почесний академік НАПН України,
(Житомирський державний університет імені Івана Франка)

dubasenyuk@ukr.net

Теоретичні та прикладні аспекти креативної освіти майбутніх учителів

***Анотація.** У статті розкривається актуальність проблеми креативної освіти майбутніх учителів. Підкреслюється особливість педагогічної діяльності – її творчий характер, що передбачає розвиток у майбутніх учителів потреби до професійної творчої самореалізації. На основі аналізу наукової літератури та практичної діяльності науковців Житомирської науково-педагогічної школи виділено основні напрями формування креативності майбутніх педагогів у системі вищої освіти: теоретико-методологічні аспекти креативної освіти, професійно-особистісні характеристики креативного вчителя, розробка змісту креативної освіти, що передбачає творчий розвиток суб'єктів освіти.*

***Ключові слова:** креативна освіта майбутніх учителів, креативність, творчість, зміст креативної освіти, стратегії побудови змісту креативної освіти.*

Аннотация. В статье раскрывается актуальность проблемы креативного образования будущих учителей. Подчеркивается особенность педагогической деятельности - ее творческий характер, что предполагает развитие у будущих учителей потребности в профессиональной творческой самореализации. На основе анализа научной литературы и практической деятельности ученых Житомирской научно-педагогической школы выделены основные направления формирования креативности будущих педагогов в системе высшего образования: теоретико-методологические аспекты креативного образования, профессионально-личностные характеристики креативного учителя, разработка содержания креативного образования, предусматривающее творческое развитие субъектов образования.

***Ключевые слова:** креативная образование будущих учителей, креативность, творчество, содержание креативного образования, стратегии построения содержания креативного образования.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими і практичними завданнями. Нині актуалізується проблема

формування креативної особистості. На це наголошено у державній національній програмі “Освіта” (Україна ХХІ століття). У програмі визначено, що розв’язання насущних проблем освіти створює можливість для підвищення творчої активності громадян країни. Окреслена проблема набуває особливої значимості в умовах глобалізаційних та євроінтеграційних процесів, які поширюються у всіх сферах суспільного життя, зокрема в системі вищої педагогічної освіти. Особлива роль у цьому процесі належить учителю. У широкому контексті педагогічна діяльність постає як діяльність, пов’язана з передачею соціального і професійного досвіду молоді. Визначимо особливі ознаки професії педагога – творчу природу його праці. Педагогічна діяльність вирізняється якісними характеристиками і, насамперед, творчим ставленням учителя до своєї праці. Рівень творчості в діяльності педагога відображає ступінь використання ним своїх можливостей для досягнення поставлених цілей. Саме тому, творчий характер педагогічної діяльності є найважливішою особливістю. Проте на відміну від творчості в інших сферах (наука, техніка, мистецтво) продуктом творчості педагога завжди залишається розвиток особистості. Зазвичай, творчо працюючий педагог, а тим більше педагог-новатор, створює свою педагогічну систему, але вона є лише засобом для отримання найкращого в конкретних умовах результату [11].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасних психолого-педагогічних дослідженнях достатньо уваги приділено проблемі, пов’язаною з творчою діяльністю вчителя, реалізацією його обдарувань, становленням творчого спеціаліста (С. У. Гончаренко, Н. В. Гузій, В. І. Загв’язинський, І. А. Зязюн, В. А. Кан-Калик, Н. В. Кічук, І. П. Підласий, М. М. Поташник); на особливостях творчої діяльності особистості (І. Г. Єрмаков, Л. В. Сохань, С. О. Сисоєва); проблемах, пов’язаних із професійним самовихованням, самореалізацією креативної особистості (І. Д. Бех, Г. П. Васянович, О. Н. Дем’янчук, О. В. Киричук, О. Г. Кучерявий, О. М. Пехота, В. О. Сластьонін, Л. О. Хомич, Т. С. Яценко).

Академік В.Г. Кремінь зазначає, що гармонійно розвинена особистість має бути головною метою і змістом сучасної системи освіти [6]. При цьому, творча креативна особистість розглядається як активна людина, для якої характерні процеси саморозвитку, творчий підхід до розуміння, сприйняття навколишнього світу, самого себе, а також творча самореалізація щодо власних професійних схильностей і здібностей. Ці властивості насамперед мають бути притаманні сучасному вчителю, від творчого потенціалу і діяльності якого залежить не лише процес його власного самовдосконалення, а й творча самореалізація його вихованців, майбутніх громадян суспільства.

Саме тому однією з пріоритетних проблем педагогічної освіти є розвиток у майбутніх учителів потреби до професійної творчої самореалізації, власних обдарувань. У психологічному контексті, потреба – це стан індивіда, який створюється необхідністю, відчуттям об'єктів, що зумовлюють його існування й розвиток і виступає джерелом його активності. Духовні потреби є підґрунтям творчої активності особистості. Але перш ніж реалізувати себе, людина має пізнати свої потенційні можливості, або власний творчий потенціал. Водночас вона не тільки усвідомлює певні бажання, але може уявити їх у вигляді власної ідеї. Ідея потреби, якщо людина засвоїла її зміст, дозволяє осмислити життєву і професійну спрямованість, підсилює установку бачити в будь-якій ситуації більше образів, що відповідають цій потребі. Відтак, ідея постає як найважливіша складова педагогічної діяльності, що розвиває її до рівня творчої, оскільки саме на ідеї ґрунтується будь-який інноваційний процес. Розуміння такого підходу має велике значення для творчого самовдосконалення майбутнього вчителя, розвитку здатності контролювати свої потреби. При цьому ідея існує насамперед у свідомості людини (когнітивна сфера), до ідеї можна певним чином ставитися (емоційний відгук – афективна складова), і, відповідно до того, спрямовувати її у певне русло чи уповільнювати цей процес – регулятивна сфера діяльності особистості (управлінський аспект).

Одночасно бажання як складова потреби, у свою чергу, залежить від сили нашої уяви (аспект інтелектуальної сфери), і забезпечується творчим

мисленням, що характеризується оригінальністю (пошуком власного шляху розв'язання проблеми), гнучкістю (прагненням по-новому підійти до розв'язання актуальних питань), глибиною (намаганням виявити новизну). Творча уява спрямована на створення оригінальної об'єктивності (вироблення нового продукту, досі невідомого) і суб'єктивного (нове щодо особистості; особистість повторює шлях до відкриття, який до нею здійснено). Найбільш відомими прийомами творчої уяви є аглютинація, акцентування, гіперболізація, аналогія, порівняння, схематизація [8, с. 55].

Слід урахувати і такий важливий компонент процесу формування потреби до творчої самореалізації як прогностична спрямованість, що в психології прийнято називати випереджувальним відображенням. За таким підходом потреба усвідомлюється у вигляді конкретних спонукань-мотивів до певних видів педагогічної діяльності, за яких потреби задовольняються. Відтак, мотиви утворюють мотиваційний синдром потреби, тобто деякий стійкий синтез мотивів, які черпають свою енергію із задоволення певної потреби.

Виділені пріоритети створюють передумови для розробки технології та методики розв'язання проблеми формування у студентів потреби до творчої самореалізації у процесі вивчення педагогічних дисциплін, їх творчого потенціалу: самопізнання – провідний компонент, на основі чого майбутні педагоги навчаються бачити за своїми захопленнями, мотивами, ті фундаментальні потреби, які мотивують активність наших дій, а саме – творчу активність. Оволодіння фундаментальними потребами підвищує спроможність студента, його особистісного "Я" контролювати будь-яку потребу, самоаналізувати її, саморозвивати і творчо самореалізувати; використання проєктивних методик, спрямованих насамперед на забезпечення функцій – проєктування людиною самої себе ("проєктивний функціоналізм") [4].

Зазначимо, що поняття "проєктування особистості" ввів у практику видатний педагог А. С. Макаренко, який наголошував, що вчителі повинні вміти проєктувати особистість дитини у процесі виховання, а цього можна досягти лише на основі глибокого вивчення її індивідуальних особливостей і

якостей, виявлення рівня розвитку. Проективні методики нині використовуються як синтез поглядів А. С. Макаренка [7]: методика паралельної дії – опора на інтереси особистості; інтегрування, як важливий засіб синтезу провідних ідей у процесі оновлення (творчий підхід) форм та методів педагогічного процесу тощо; методики перспективних ліній сучасних дослідників О. М. Коберника [5] – організація виховного процесу на засадах проективної педагогіки; педагогічне програмування Ф. Баррона – особистість постає як функція проектування людини самої себе [1] та ін. У навчальному процесі здійснюється інтегрування принципів, засобів, методів, що сприяє розвитку у майбутніх учителів проективного мислення.

Мета дослідження: проаналізувати теоретико-методологічні та прикладні аспекти креативної освіти майбутнього учителя

Виклад основного матеріалу дослідження. Креативна освіта у закладах вищої освіти передбачає поетапне формування у студентів здатності до творчої самореалізації: виявлення педагогічних передумов щодо об'єктивної необхідності, яка усвідомлюється у вигляді відповідної потреби, бажання; організація професійно орієнтованої педагогічної ситуації, котра викликає появу у свідомості образів, що відповідають цій потребі; передбачення обставин, за яких можливий процес творчої самореалізації студента – потенційну педагогічну ситуацію. Зазначені компоненти мотивують мету інтелектуально-професійної підготовки: організація умов для творчої самореалізації здібностей студентів щодо творчого набуття знань, умінь, навичок, досвіду, розв'язання професійно орієнтованих педагогічних задач у різноманітних ситуаціях; розвиток творчого світобачення, розширення інформаційного простору за допомогою інтерпретації, підвищення педагогічної компетентності, інтелектуально-творчого потенціалу особистості тощо.

Відтак, провідними потребами студентської молоді є самовираження в процесі професійно орієнтованій діяльності, самовдосконалення своїх природних можливостей та розвиток педагогічного креативного мислення.

Інтерес до педагогічної професії, потреба у спілкуванні з дітьми, потреба до творчої самореалізації – наріжні засади творчого становлення педагога.

У діяльності Житомирської наукової школи «Професійно-педагогічна підготовка майбутніх учителів» та громадській науковій організації Академії міжнародного співробітництва з креативної педагогіки «Полісся» можна виділити основні напрями щодо креативної освіти майбутніх педагогів [9, 12].

I. Теоретико-методологічні аспекти креативної освіти. У межах цього напрямку на основі аналізу зарубіжної та вітчизняної літератури обґрунтовано сутність поняття креативність. Виявлено, що в сучасній психології й педагогіці не існує єдиної структури або моделі креативності, проте в усіх моделях акцентується увага на важливості особистісних рис. Це підтверджує дослідження І. В. Гріненко, присвячене вивченню педагогічних умов розвитку креативності майбутніх учителів гуманітарного профілю у процесі фахової підготовки [2, с. 46]. Підкреслюється, що провідну роль у креативності відіграє мотивація (Т. Амабайл, Д. Треффінджер, К. Урбан); необхідною умовою створення позитивного емоційного фону постає середовище, в якому переважає креативний клімат (Д. Треффінджер); продукт креативного процесу повинен відрізнятися оригінальністю, свідомістю, виразністю й економією (П. Джексон, А. Кестлер, С. Мессик); креативні досягнення неможливі без специфічних знань з проблеми креативності (Т. Амабайл) і володіння методами й прийомами генерування й аналізу ідей (Д. Треффінджер, К. Урбан). У свій час В. О. Сухомлинський наголошував, що тільки творчий учитель спроможний запалити в учнях жагу пізнання, тому кожному педагогові необхідно розвивати креативність, що є головним показником його професійної компетентності. Будь-яка діяльність вважається творчою, якщо її продукт характеризується новизною, і має об'єктивний і суб'єктивний, характер. У педагогіці таким продуктом можуть бути нові навчальні технології, форми, методи навчання і виховання, зростання педагогічної майстерності вчителя.

Результати дослідження терміносистеми креативної освіти, креативності свідчать про тісний феноменологічний зв'язок між такими характеристиками

людини, як творчість, обдарованість та інтелект. На основі універсальної парадигми розвитку, яка постає фундаментальним пояснювальним принципом, розглядаються основні категорії концепції креативної освіти, що дозволяє простежити їх структурно-функціональний і генетичний взаємозв'язок (О.Є. Антонова, О.В. Вознюк, В.В. Рибалко) [9].

Сучасний рівень розвитку теорії і методики професійної освіти, складність, багатовимірність педагогічної практики потребує звернення до різноманітних підходів, як до таких, що пройшли широку апробацію, так і до інноваційних наукових підходів. У нашому дослідженні та низці колективних монографій представлено сукупність комплексів наукових підходів, які відображають логіку професійної підготовки майбутніх учителів: загальнометодологічні наукові підходи (історико-педагогічний, цивілізаційний, фундаменталізаційний, парадигмальний, системний, синергетичний, інтегративний, амбівалентний); професійно-орієнтовані підходи, які характеризують, суб'єктів освіти та їх взаємодію (суб'єкт-суб'єктний, особистісно орієнтований, діалоговий, персонологічний, індивідуальний, диференційований, ресурсний); підходи, які обґрунтовують загальне та особливе у професійній підготовці педагога, зокрема її структуру, зміст, форми, методи (професіографічний, герменевтичний, задачний, контекстний); підходи, які характеризують процесуальні характеристики окресленої підготовки (праксеологічний, діяльнісний, технологічний); ціннісно-сміслові наукові підходи (аксіологічний, культурологічний, середовищний, регіональний); підходи, які характеризують результативні характеристики професійної освіти (акмеологічний, компетентнісний; рефлексивний); інноваційні підходи, які визначають інноваційну спрямованість професійно-педагогічної підготовки вчителя (проектний, конструктивний, творчий, інноваційний, креативний, евристичний). Подано приклади практичного запровадження визначених підходів у навчальний процес [3].

Виявлено специфіку педагогічної творчості, яка пов'язана з характером процесу та його результатом – зростаючою особистістю. Специфічним є сам

процес як взаємотворчість партнерів, і результат – знання, уміння, навички, здібності, почуття, ідеали. Тому важливо розвивати у майбутніх педагогів прагнення до творчого пошуку, інновацій. Обґрунтовано наукові засади впровадження креативного підходу до професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів, що дає їм змогу застосовувати набуті знання, уміння в практичній діяльності, створювати позитивне навчальне середовище, що сприяє розвитку природних задатків і обдаровань учнів.

Також представлено комплексну логіко-евристичну педагогіку – інноваційний напрям педагогічної науки, яка, оперуючи науковими фактами на основі міждисциплінарних досліджень та логіко-евристичного розгортання думки, сприяє побудові різних фактологічних причинно-наслідкових зв'язків та конфігурацій, завдяки яким отримуються принципово нові ідеї і наукові висновки, що дозволяє не тільки збагачувати педагогічну реальність, але й створювати принципово нові навчальні курси психолого-педагогічних дисциплін. Концептуалізація нового логіко-евристичного підходу здійснюється шляхом демонстрації доказової процедури з конкретної проблематики, присвяченій креативній діяльності педагога (О.В. Вознюк) [12].

II. Професійні й особистісні характеристики креативного вчителя.

Науковцями проаналізовано професійні й особистісні характеристики креативного вчителя на основі вивчення наукових праць зарубіжних і вітчизняних учених у цій сфері. Виявлено роль креативності у формуванні й розвитку творчої особистості майбутнього вчителя в системі неперервної педагогічної освіти. Доведено, що формування й розвиток креативності відбувається в подоланні стереотипів сучасного процесу навчання, в якому переважають методи репродуктивного характеру. Визначено особливості (професійні знання, уміння, етичні, інтелектуальні, вольові, емоційні якості) педагога щодо роботи з обдарованими учнями, які стимулюють розвиток їх творчого потенціалу. Проаналізовано діяльнісні та особистісні чинники розвивальної професійно-педагогічної освіти у контексті креативної діяльності вчителя. Обґрунтовано основоположні принципи розвитку креативності

майбутніх учителів. Доведено, що формування креативних здібностей майбутніх фахівців, зокрема вчителів, у процесі навчання протягом життя передбачає поєднання пізнавальної та творчої діяльності. Цілеспрямоване тренування гнучкості мислення, асоціативності, використання фантазії, інтуїції, уяви, дослідницьких методів навчання – все це сприяє розвитку творчих здібностей учнів та студентів.

У процесі дослідження виявлено, що однією з найголовніших умов розвитку креативних здібностей майбутніх учителів є побудова креативного навчально-розвивального середовища, яке характеризується атмосферою взаємної підтримки, доброзичливості, тактовності, створенням сприятливих умов для творчої роботи й розкриття індивідуальних здібностей кожної особистості. Такий підхід розвиває у студентів здатність до творчої самореалізації, збагачення креативного потенціалу особистості. Тому вчителям загальноосвітніх закладів, викладачам закладів вищої освіти слід виходити з положення: тільки творчий підхід до навчання учнів й студентів може забезпечити ґрунтовну фахову підготовку креативного фахівця.

III. Розробка змісту креативної освіти, спрямованої на розвиток творчості та креативності майбутніх учителів.

Обґрунтовано систему професійно-педагогічної підготовки студентів університетів на засадах креативного підходу визначальної детермінанти формування майбутнього вчителя. Доведено, що впровадження кредитно-модульної системи навчання відповідає головним ознакам креативної освіти, зокрема: доцільне поєднання дисциплінарно-орієнтованої та проектно-творчої системи навчання; організація навчального процесу на засадах особистісного підходу, у межах якого розвиток передбачає формування у студентів творчих здібностей і розкриття потенційних можливостей індивідуальності; зміна стратегій, спрямованих на особистісно-відтворювальне засвоєння фундаментальних знань за допомогою викладача, паралельне застосування та адаптація їх у практиці; створення сприятливих умов для використання знань у передбачуваних обставинах на основі розвинених творчих здібностей;

перехід від суб'єкт-об'єктних взаємин у процесі навчання на суб'єкт-суб'єктні; зміна ціннісних орієнтацій, установка на рефлексивно-творче засвоєння нових знань, їх продуктивне упровадження і творче використання. Формуванню креативної особистості педагога у навчальному процесі також сприяло: застосування нетрадиційних форм, методів, інноваційних технологій, тренінгів, розв'язання професійно орієнтованих задач, мікрОВикладання, ділові ігри "Вчитель, на якого чекають", виконання дослідницьких проектів, конкурси, творчі майстерні, дискусії про проблеми сучасної школи тощо [12, с. 84].

Крім того майбутні педагоги оволодівають стратегіями розробки змісту освіти обдарованих дітей та молоді. Найбільш поширеними виступають два основних підходи до вирішення цієї проблеми: перший – базується на зміні кількісних (обсяг і темп), другий – якісних (співвідношення різних напрямів моделювання змісту, характер його подачі) характеристик змісту освіти. Стратегії розробки змісту освіти, що передбачають кількісні зміни [10, с. 183-187] включають стратегії прискорення та інтенсифікації. *Стратегія прискорення* передбачає збільшення темпу проходження навчального матеріалу (критерієм постає традиційний темп навчання). Такий підхід дає можливість обдарованій дитині оптимізувати швидкість власного навчання, що позитивно впливає на загальний інтелектуально-творчий розвиток; значно підвищує темп вивчення навчального матеріалу всім класом одночасно і дозволяє обдарованій дитині переходити через клас (декілька класів) у звичайній школі. *Стратегія інтенсифікація* – спрямована на збільшення обсягу знань, підвищення інтенсивності навчання. Цей підхід дає можливість обдарованій дитині навчатися з більшою швидкістю, однак темпи навчання не варто надто прискорювати, оскільки час, який вивільняється за рахунок прискореного навчання, можна збагатити іншими видами діяльності.

У процесі професійної підготовки майбутнім учителям варто звернути увагу на перспективність *стратегії збагачення*, за якою акцент робиться на якісні зміни в особистісній сфері обдарованих учнів. *Індивідуалізація навчання*

є одним із основних варіантів якісної зміни змісту освіти обдарованих, ураховуючи унікальність кожного індивіда (відмова від орієнтації на середнього учня, від нівеляції його особистості). Така позиція стимулює пошук нових освітніх стратегій і технологій. Виникає потреба створювати нові освітні моделі для обдарованих і талановитих дітей. *Інша ефективна стратегія – навчання мисленню*, яка передбачає цілеспрямований розвиток інтелектуально-творчих здібностей дитини. Вона розглядається як важлива складова діагностики і корекції інтелектуально-творчих здібностей у загальноосвітній школі. Нині активно розробляються спеціальні навчальні курси розвитку і корекції розумових здібностей дитини (уроки творчого мислення, сократівські уроки, уроки-діалоги тощо).

Майбутнім педагогам слід оволодіти основами *соціальної компетенції*. Науковці відзначають тенденцію, що пов'язана з таким явищем, коли обдарована дитина, випереджаючи однолітків за рівнем розвитку мислення, відстає від них (або знаходиться на середньому рівні) в психосоціальному розвитку. З цією метою створюються програми спеціальних інтегрованих курсів, спрямованих на розвиток емоційної сфери дітей, формування лідерських здібностей, корекцію міжособистісних взаємин у колективі однолітків, самоактуалізацію тощо. Водночас фахівці у галузі навчання обдарованих дітей вважають, що обговорення соціальних і міжособистісних проблем є особливо важливим для обдарованих дітей, оскільки їх уміння міркувати, глибше розуміти мотиви поведінки інших людей у поєднанні з підвищеною чутливістю до життєвих проблем нерідко негативно позначається на розвитку особистості обдарованої дитини. Майбутні вчителі також мають оволодіти основами *дослідницького навчання*, що спрямоване на активізацію навчання, на надання йому дослідницького, творчого характеру, на розвиток в учнів ініціативи в організації своєї пізнавальної діяльності. Перспективною постає *стратегія проблематизація навчання*, яка орієнтує школярів на актуалізацію у процесі навчальної діяльності навчальних та життєвих проблем. Зміст освіти у цьому випадку передбачає певну послідовність викладу

навчального матеріалу: виявлення учнями актуальної проблеми, знаходження способів її розв'язання, самостійне вирішення поставленої проблеми [10]. Для цього вчителю необхідно розвивати в учнів здатність виявляти проблеми, ураховуючи її пізнавальний та природний потенціал, а це можливо за умови логічної побудови програми навчальної діяльності і такої, що включає комплекс послідовно досліджуваних проблем.

Висновки. Таким чином, у науковій літературі та практиці накопичено значний арсенал стратегій побудови змісту креативної освіти майбутніх педагогів, який дає змогу планувати навчальний процес з урахуванням сучасних вимог, що сприяє творчому розвитку особистісної та інтелектуальної сфери суб'єктів освіти. Перспективи наукових розробок передбачають: подальшу розробку та впровадження теоретико-методологічних засад у процес підготовки креативних педагогів, формування їх креативної компетентності; реалізацію креативних технологій в педагогічній освіті; дослідження креативності як чинника формування творчого вмотивованого педагога.

Література

1. Баррон Ф. Личность как функция проектирования человеком самого себя // Вопросы психологии. – 1990. – № 2. – С. 153–158.
2. Гриненко І. В. Педагогічні умови розвитку креативності майбутніх учителів гуманітарного профілю у процесі фахової підготовки: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Гриненко І. В. – Тернопіль, 2008. – 192 с.; С. 46.
3. Дубасенюк О. А. Професійно-педагогічна освіта: методологія, теорія, практика : монографія / О. А. Дубасенюк. – Т. 1. – Житомир: Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2015. – 400 с. (с. 100-106).
4. Дубравська Д. М. Основи психології / Д. М. Дубравська. – Львів: Світ, 2001. – 279 с.
5. Коберник О. М. Організація виховного процесу на засадах проєктивної педагогіки // Педагогіка і психологія. – 1998. – № 4 (21). – С. 74-75.
6. Кремень В. Г. Система освіти в Україні: сучасні тенденції і перспективи / В. Г. Кремень // Професійна освіта: педагогіка. Польсько-український журнал. – Київ – Ченстохова, 2000. – № 2. – С. 4-27.
7. Макаренко А. С. Методика організації виховного процесу. – Твори: В 7 т. – Т. 5: – К., 1954. – 268 с. – С. 75-76.
8. Орлов Ю. М. Восхождение к индивидуальности // Кн. для учителя. – М.: Просвещение, 1991. – 287 с.
9. Професійна підготовка фахівців: креативний підхід: монографія / за ред. О. А. Дубасенюк. – Житомир : Вид-во Євенок О. О., 2017. – 458 с.
10. Савенков А. И. Ваш ребенок талантлив: Детская одаренность и домашнее обучение. – Ярославль: Академия развития, 2004. – 352 с.

11. Сластенин В. А. Педагогика : учеб. пособ. / Сластенин В. А., Исаев И. Ф., Мищенко А. И., Пименов Е. Н. – М. : Педагогика, 1997. – 512 с.;
12. Теоретичні і прикладні аспекти розвитку креативної освіти у вищій школі: монографія / за ред. О. А. Дубасенюк. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2012 – 284 с.

Dubaseniuk O.A. Theoretical and applied aspects of creative education of future teachers

Annotation. *The article reveals the relevance of the problem of creative education of future teachers. Emphasizes the peculiarity of pedagogical activity - its creative character, which involves the development of future teachers' need for professional creative self-realization, natural talents.*

On the basis of analysis of scientific literature and practical activity of scientists of Zhytomyr scientific and pedagogical school, the main directions of realization of creative education of future teachers in higher education institutions are highlighted: theoretical and methodological aspects, professional-personal characteristics of creative teacher, development of the content of creative education aimed at the creative development of the sub- educational objects. The system of vocational and pedagogical preparation of university students based on the principles of a creative approach, which provides for the use of personally oriented strategies for constructing the content of creative education of future teachers, aimed at quantitative (acceleration and intensification strategies) and qualitative (strategies of enrichment, individualization of learning, thinking of learning) change is substantiated. This approach involves the development of creative qualities of future teachers who must master the foundations of social competence, which involves the development of their emotional sphere, the formation of leadership abilities, correction of interpersonal relationships, self-actualization; mastering them with the basics of research training and the problem of the problem of teaching, which orientates the subjects of education to actualization in the process of educational activities of cognitive and life problems. The prospects for developing the outlined problem are: the further development and implementation of theoretical and methodological principles in the process of training creative teachers, the formation of their creative competence; realization of creative technologies in pedagogical education; study of creativity as a factor in the formation of a creative motivated teacher.

Key words: *creative education of future teachers, creativity, creativity, content of creative education, strategy of constructing the content of creative education.*